

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym – Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Gerke (spr.)

Protokolant : st. sekr. sąd. Joanna Kujawa

przy udziale oskarżyciela -

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 r.

sprawy **M. W.**,

obwinionego z art. 283§1 k.p.,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. akt VI W 1141/13,

I. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 5§1 pkt 4 k.p.s.w. umarza postępowanie przeciwko obwinionemu o zarzucane mu wykroczenia,

II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Piotr Gerke

UZASADNIENIE

M. W. został obwiniony o to, że:

1. jako pełniący obowiązki kierownika odlewni w zakładzie (...) sp. z o. o. (...)-(...) P. ul. (...), kierujący pracownikami wydziału odlewni w dniu 16.07.2012 r. nie zapewnił prawidłowego stanu technicznego rdzeniarki nr HB 48 na wydziale odlewni, nie posiadającej prawidłowego zabezpieczenia strefy niebezpiecznej przed dostępem pracowników, w wyniku czego w dniu 16.07.2012 r. wypadkowi przy pracy uległ N. M. ze skutkami ciężkimi – tj. o wykroczenie z art. 283§1 k.p. w zw. z art. 212 pkt 1, 3, 5 k.p., §15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.02 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191 poz. 1596 ze zm.),

2. jako pełniący obowiązki kierownika odlewni w zakładzie (...) sp. z o. o. (...)-(...) P. ul. (...), kierujący pracownikami wydziału odlewni w dniu 24.07.2012 r. nie zapewnił prawidłowego stanu technicznego rdzeniarek nr H. B. nr 45, H. B. nr 49, H. B. nr 50, H. B. nr 51 na wydziale odlewni, w wyniku czego w dniu 24.07.2012 r. pracownicy D. S., A. M., S. H. wykonywali pracę na rdzeniarkach nie posiadających prawidłowego zabezpieczenia strefy niebezpiecznej przed ingerencją rąk pracowników, co stwarzało zagrożenie wypadkowe – tj. o wykroczenie z art. 283§1 k.p. w zw. z art. 212 pkt 1, 3, 5 k.p., §15 ust 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.02 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191 poz. 1596 ze zm.),

3. jako pełniący obowiązki kierownika odlewni w zakładzie (...) sp. z o. o. (...)-(...) P. ul. (...), kierujący pracownikami wydziału odlewni dopuścił w dniu 18.07.2012 r. do uruchomienia rdzeniarki HB 48 na wydziale odlewni bez uzgodnienia z inspektorem pracy, na której w dniu 16.07.12 r. wypadkowi przy pracy uległ N. M. ze skutkiem ciężkim – tj. o wyroczenie z art. 283§1 k.p. w zw. z §3 rozporządzenia RM z dnia 1.07.09 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105 poz. 870).

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. akt VI W 1141/13, Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu uznał obwinionego za winnego popełnienia w sposób opisany wyżej w pkt 1-3 wykroczeń z art. 283§1 k.p. w zw. z art. 212 pkt 1, 3, 5 k.p., §15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.02 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191 poz. 1596 ze zm.), z art. 283§1 k.p. w zw. z §3 rozporządzenia RM z dnia 1.07.09 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105 poz. 870) i za to na podstawie art. 283§1 k.p. w zw. z art. 9§2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 3.000,- zł. Obwiniony został też obciążony kosztami postępowania.

Apelację od tego wyroku wywiodła **obrońca obwinionego**, zaskarżając wydane orzeczenie w całości i zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia:

a) poprzez naruszenie w toku oceny dowodów osobowych norm wynikających z przepisów art. 4 i 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w. zw. z art. 34 k.p.s.w., polegające na nieobiektywnej, sprzecznej z zasadą swobodnej oceny dowodów ocenie zeznań świadków: R. L., S. J., S. W., P. B., A. S., A. M. i S. H. oraz takiej też ocenie wyjaśnień samego obwinionego,

b) przepisu art. 75§1 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, wyrażające się w zaniechaniu odczytania zeznań świadka A. S. w sprawie VI W 1142/13 SR Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu,

2. błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu w sposób dowolny i sprzeczny z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, że:

a) w wyniku kontroli przeprowadzonej w marcu 2011 r. przez Inspektora Pracy R. L. na terenie (...) sp. z o. o. nakazano założenie osłon części ruchomych rdzeniarek, albowiem nakaz nie zawiera tego rodzaju sformułowania,

b) kierownictwo zakładu wiedziało o tym, że pracownicy regularnie rozklejali rdzenie ręcznie, podczas gdy z zeznań świadków wynika, że kierownictwo kładło nacisk na przestrzeganie przepisów BHP, również przez pracowników, wobec czego nie mogło wiedzieć o takim stanie rzeczy,

3. obrazę przepisów prawa materialnego:

a) poprzez błędną wykładnię §15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy,

b) poprzez błędne zastosowanie §3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia RM z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

Podnosząc te zarzuty, apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od zarzucanych mu czynów.

„Z ostrożności procesowej” na podstawie art. 104§1 pkt 7 k.p.s.w. i art. 5§1 pkt 4 k.p.s.w. wobec upływu terminu przedawnienia karalności czynu pierwszego w dniu 16 lipca 2014 r., czynu drugiego w dniu 24 lipca 2014 r. oraz czynu trzeciego w dniu 18 lipca 2014 r. apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomimo pewnych usterek o charakterze konstrukcyjnym (jednoczesne podnoszenie zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych i obraży prawa materialnego w sytuacji, gdy ten drugi zarzut można podnosić tylko w przypadku, gdy strona nie kwestionuje ustaleń faktycznych) wniesiona apelacja okazała się jednak w pełni celowa. W szczególności na uwzględnienie zasługiwał ostatni jej zarzut.

Zgodnie z art. 104§1 pkt 7 k.p.s.w. Sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, gdy zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 5§1 pkt 4-10 k.p.s.w. Podkreślić trzeba, iż Sąd ma obowiązek uczynić to z urzędu, w każdym stanie sprawy (art. 62§1 k.p.s.w.), niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

Z kolei zgodnie z 5§1 pkt 4 k.p.s.w. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie orzekania. Termin przedawnienia orzekania określa art. 45§1 k.w., zgodnie z którym karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu. Trzeba podkreślić, iż biegu terminu przedawnienia nie przerywa żadna czynność procesowa.

W niniejszej sprawie wykroczenia zarzucane obwinionemu miały mieć miejsce w dniach: 16 lipca 2012 r., 18 lipca 2012 r. i 24 lipca 2012 r. Ponieważ zarządzenie o wszczęciu postępowania przeciwko obwinionemu o te wykroczenia wydano przed upływem roku od ich popełnienia (w dniu 16 kwietnia 2013 r. – k. 113 akt), zatem karalność ich ustawała z upływem 2 lat. W rozpatrywanej sprawie nastąpiło to więc w odniesieniu do czynu pierwszego z dniem 17 lipca 2014 r., w odniesieniu do czynu drugiego z dniem 25 lipca 2014 r. i w odniesieniu do czynu trzeciego z dniem 19 lipca 2014 r. Okoliczność ta nie może budzić żadnych wątpliwości.

Trzeba podkreślić, iż obowiązek uchylenia orzeczenia i umorzenia postępowania z uwagi na przedawnienie jest w tym sensie względny, iż może nastąpić tylko na korzyść obwinionego (art. 104§1a k.p.s.w.). Uchylenie orzeczenia skazującego, a takim jest zaskarżony wyrok, jest oczywiście korzystne dla obwinionego, aczkolwiek rozstrzygnięciem bardziej korzystnym jest z pewnością wyrok uniewinniający. Jak się jednak podkreśla w orzecznictwie, „postępowanie należy umorzyć w sytuacji, gdy nastąpiło przedawnienie karalności, ale tylko wtedy, gdy nie ma od razu podstaw do uniewinnienia oskarżonego z braku czynu lub braku znamion czynu jako wykroczenia albo braku winy. Umorzenie z racji przedawnienia wchodzi też zawsze w rachubę, gdyby kwestie istnienia czynu, jego znamion i odpowiedzialności wymagały dalszego dowodzenia, gdyż postępowaniu w tej materii stoi już na przeszkodzie przedawnienie karalności” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r., IV KKN 264/99, LEX nr 54407).

Rozważając w kontekście powyższych uwag, czy na obecnym etapie postępowania istnieje możliwość wydania co do obwinionego wyroku reformatoryjnego (uniewinniającego obwinionego) jako bardziej dla niego korzystnego, niż wyrok umarzający postępowanie, Sąd Okręgowy musiał jednak odpowiedzieć negatywnie. Sam apelujący wskazał we wniesionym środku odwoławczym na konieczność dalszego dowodzenia w sprawie, formułując zresztą w pierwszej kolejności wnioski o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w I instancji i z oceną tą trzeba się zgodzić.

W szczególności wypada stwierdzić, iż samo odniesienie się do zarzutu obraży art. 75§1 k.p.s.w. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. złożonych w innej sprawie wymagałoby już uzupełnienia postępowania dowodowego przez Sąd odwoławczy i ujawnienia akt tego postępowania – na konieczność przeprowadzenia takiego dowodu dodatkowo wskazuje i ta okoliczność, znana Sądowi Okręgowemu z urzędu, iż w sprawie VI W 1142/13 SR Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu badano okoliczności tożsame z rozważanymi w niniejszej sprawie, a postępowanie w tamtej sprawie zakończyło się prawomocnym rozstrzygnięciem zupełnie odmiennym od wydanego w tej sprawie. Takiego uzupełnienia postępowania dowodowego z uwagi na przedawnienie karalności nie można już jednak prowadzić. Z tego samego powodu nie można też uzupełnić relacji przesłuchanych

w sprawie świadków, a przede wszystkim R. L. – na mankamenty jego zeznań słusznie wskazał obrońca w pisemnym środku odwoławczym, jednak uzupełniające przesłuchanie tego świadka nie jest już możliwe.

Z tych wszystkich względów jedynym rozstrzygnięciem, jakie może wydać Sąd Okręgowy w tej sprawie, jest uchylene zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania przeciwko obwinionemu o zarzucane mu wykroczenia z uwagi na upływ terminu przedawnienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 118§2 k.p.s.w.

SSO Piotr Gerke